

sex, πρόβλημάτα και σινεμά **II**

24-30 Μαΐου 2002
ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ

Φεστιβάλ
Κινηματογράφου
Θεσσαλονίκης

Κέντρο Σεξουαλικής &
Αναπαραγωγικής Υγείας
του Α.Π.Θ.

ΧΩΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

EPT3

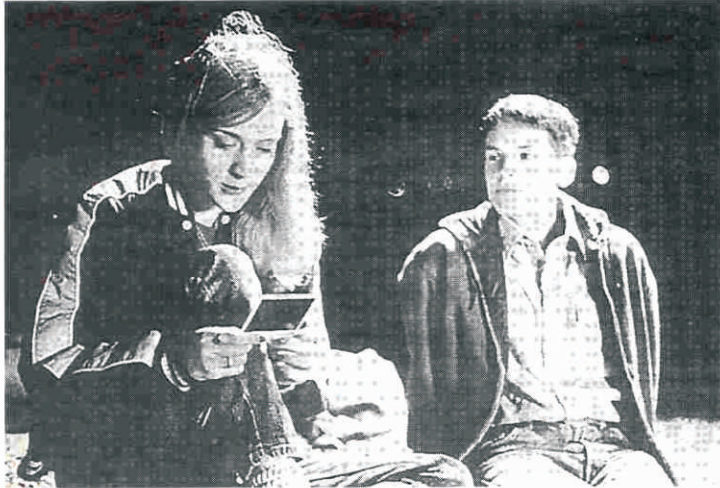
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΤΡΙΤΗ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ:

ΕΡΩΤΙΚΟΣ FM

Boys don't cry (Η.Π.Α., 1999)

Σκηνοθεσία: Kimberly Peirce. **Σενάριο:** Kimberly Peirce, Andy Bienen. **Φωτογραφία:** Jim Denault. **Σκηνογραφία:** Michael Shaw. **Κοστούμια:** Victoria Farrell. **Μουσική:** Nathan Larsen. **Μοντάζ:** Lee Percy, Tracy Granger. **Ηθοποιοί:** Hilary Swank, Chloë Sevigny, Peter Sarsgaard, Brentan Sexton, Alison Folland. **Διάρκεια:** 114'. Έγχρωμη.

Το *Boys don't cry* είναι ένα σκληρό κοινωνικό δράμα που διαπραγματεύεται μια αντιστροφή των σεξουαλικών ρόλων με τραγικές συνέπειες. Η Kimberly Peirce σ' αυτήν την εξαιρετική πρώτη της ταινία, εξιστορεί με μεγάλη τρυφερότητα μια παράξενη ιστορία αγάπης που αφορά τη διαφορούμενη φύση του έρωτα. Βασισμένη σε μια αληθινή ιστορία που συγκλόνησε την Αμερική το 1993, όταν μια κοπέλα μεταμφιεσμένη σε αγόρι ερωτεύεται και δημιουργεί σχέση με ένα άλλο κορίτσι, για να βιαστεί και να δολοφονηθεί άγρια όταν αποκαλύπτεται το πραγματικό της φύλο, το *Boys don't cry* είναι ένα σκοτεινό ταξίδι στην κόλαση της ταραγμένης εφηβικής σεξουαλικότητας. Η ταινία όχι μόνο σκιαγραφεί με καίριο τρόπο τα αδιέξοδα υπαρξιακά τοπία της αμερικάνικης επαρχίας, μέσα στα οποία λαθροβιούν εγκλωβισμένοι οι νεαροί ήρωες, αλλά βυθίζεται στον πυρήνα της τραγικής ιστορίας αναζητώντας τις βαθύτερες αιτίες του δράματος. Η Peirce δεν περιγράφει αλλά αφηγείται από τα μέσα την ιστορία μ' έναν ωμό ρεαλισμό και μ' έναν φρενήρη ρυθμό, που διακόπτεται από μετωπικά πλάνα τρομακτικής έντασης και βιαιότητας (η σκηνή αποκάλυψης του πραγματικού φύλου της Μπράντον). Ταινία γυρισμένη σε μαύρο φόντο που μιλά για τους εναλλακτικούς δρόμους του έρωτα και της αγάπης αλλά και για το ομηχλώδες τοπίο της σεξουαλικότητας, οφείλει πολλά στην εκπληκτική ερμηνεία της Hilary Swank.

«...Αν είστε τρανσέξουαλ, τότε ο Dr. Dick Swaab θέλει τον εγκέφαλό σας. Εντυχώς θα περιμένει πρώτα να πεδάνετε από φυσικά αίτια. Στο Ολλανδικό Ινστιτούτο για την Έρευνα του Εγκεφάλου, στο Άμστερνταμ, ο Swaab και η ομάδα του κοπιάζουν αναλίνοντας οπάνια δείγματα ανθρώπινου εγκεφαλικού ιστού με την ελπίδα να βρουν το κλειδί της ταυτότητάς μας. Πριν από λίγα χρόνια η υπομονή τους απαρμείφθηκε. Βρήκαν μια μικροσκοπική ομάδα από εγκεφαλικά κύτταρα, μεγέθους περίπου 0,5 χιλιοστών, που φανόταν να συνδέεται με την αίσθηση που έχουμε ότι είμαστε άνδρες ή γυναίκες. Η ομάδα αυτή όχι μόνο είναι μεγαλύτερη στους άνδρες από ότι στις γυναίκες, αλλά έχει το μέγεθος του θηλυκού τύπου στους τρανσέξουαλ από άνδρα σε γυναίκα, και το μέγεθος του ανδρικού τύπου στον έναν εγκέφαλο τρανσέξουαλ από γυναίκα σε άνδρα που μελέτησαν.

Η διαφορά βρισκόταν σε ένα σημείο του υποθαλάμου στον εγκέφαλο που ονομάζεται "central subdivision of the bed nucleus of the stria terminalis" ή για συντομία BST.

Πρόσφατα ο Swaab κατόρθωσε να δείξει ότι ο ανδρικός τύπος δεν είναι απλώς πιο μεγάλος αλλά περιέχει και περισσότερους νευρώνες.

Θα μπορούσε αυτό να είναι η έδρα της ανδρικής αρρενωπότητας ή θηλυκότητας, ένα είδος χάρτη για το φύλο στον εγκέφαλο;»

(Helen Philips, New Scientist, 12 May 2001, No 2290)

Λολίτα / Lolita (Η.Π.Α., 1962)

Σκηνοθεσία: Stanley Kubrick. **Σενάριο:** Vladimir Nabokov, Stanley Kubrick, βασισμένο στο ομότιτλο βιβλίο του Vladimir Nabokov. **Φωτογραφία:** Oswald Morris. **Σκηνογραφία:** William C. Andrews. **Κοστούμια:** Gene Coffin. **Μουσική:** Nelson Riddle. **Μοντάζ:** Anthony Harvey. **Ηθοποιοί:** James Mason, Sue Lyon, Shelley Winters, Peter Sellers. **Διάρκεια:** 124'. Ασπρόμαυρη.

Βασισμένη στο τολμηρό βιβλίο του Vladimir Nabokov –ο οποίος συνεργάστηκε και στο σενάριο– η *Λολίτα* του Stanley Kubrick αφηγείται την ιστορία ενός αυτοκαταστροφικού έρωτα. Ο μεσήλικας και καθ' όλα αξιοπρεπής καθηγητής Χούμπερτ, παρσύρεται στην άβυσσο του πάθους και φτάνει μέχρι το φόνο στην προσπάθειά του να διεκδικήσει, να αποκτήσει και να διατηρήσει το αντικείμενο του πόθου του. Στην ταινία, η ερωτική έλξη και η σεξουαλική ορμή κατακλύζουν σε τέτοιο βαθμό τον, συντηρητικών αρχών, καθηγητή, διαλύοντας όχι μόνο το σύστημα αξιών και αρχών του αλλά καταστρέφοντας τον ίδιο του τον ψυχισμό. Ο Χούμπερτ καθιστάται έρμαιο και υποχείριο μιας δαιμονικής δύναμης, που μοιάζει να τον καταλαμβάνει ολοκληρωτικά. Και είναι ακριβώς τη φύση αυτής της γνωστής-άγνωστης τρομακτικής δύναμης –σχεδόν μεταφυσικής προέλευσης– του ερωτικού πάθους που προσπαθεί να ανιχνεύσει ο Stanley Kubrick. Παράλληλα κάνει ένα εξαιρετικά καυστικό σχόλιο στα υποκριτικά ήθη μιας πουριτανικής Αμερικής, αφού την ταινία διαπερνά ένα υπόγειο ειρωνικό ρεύμα. Αποδυαμώνοντας ηθελημένα την αισθησιακή διάσταση του μυθιστορήματος του Ναμπόκοφ, ο δημιουργός επικεντρώνεται στην ολέθρια πτώση του καθηγητή που πληρώνει με την ψυχή του το τίμημα του πάθους: ταυτόχρονα δεν χάνει ούτε στιγμή από το οξυδερκές βλέμμα του τον ιστό αράχνης που οι άλλοι, η οικογένεια, η κοινωνία, σπίνουν γύρω από όποιον παραβαίνει τους συντεταγμένους ηθικούς και κοινωνικούς κανόνες.

«...Το βιβλίο του Vladimir Nabokov *Λολίτα*, η ιστορία της σεξουαλικής εμμονής ενός μεσήλικα καθηγητή για την δεκατρίαχρονη δετή του κόρη, δημιούργησε μεγάλο σάλο όταν κυκλοφόρησε το 1955, όπως αλλιώς και λίγα χρόνια αργότερα, όταν ο Kubrick γύρισε την ταινία. Αλλά ακόμα και το 1998, όταν γυρίστηκε το remake από τον Adrian Lyne, το κοινωνικό κλίμα εναντίον της αιμομζίας ήταν τόσο έντονο που η ευρωπαϊκή ταινία, η οποία ήταν βασισμένη στο βιβλίο, δεν μπόρεσε να βρει διανομέα στην Αμερική! Παρόλο που παίχτηκε στην καλωδιακή τηλεόραση και σε πολύ λίγες αίθουσες, η οικονομική της αποτυχία έστειλε ένα ισχυρό μήνυμα στην βιομηχανία του κινηματογράφου.»

(σχόλια για το remake της ταινίας στο Greenberg J., Bruess C., Haffner D, *Exploring the dimensions of Human Sexuality*, Jones and Bartlett, 2000)

Η ωραία της ημέρας / Belle de Jour (Γαλλία, 1966)

Σκηνοθεσία: Luis Buñuel. **Σενάριο:** Luis Buñuel, Jean-Claude Carrière, βασισμένο στο ομότιτλο μυθιστόρημα του Joseph Kessel. **Φωτογραφία:** Sacha Vierny. **Σκηνογραφία:** Robert Clavel. **Κοστούμια:** Maurice Barnathan. **Μοντάζ:** Luisette Hautecoeur. **Ηθοποιοί:** Catherine Deneuve, Jean Sorel, Michel Piccoli, Geneviève Page, Francisco Rabal, Pierre Clémenti. **Διάρκεια:** 95'. **Έγχρωμη.** **Βραβεία:** Χρυσό Λιοντάρι στο Φεστιβάλ Βενετίας 1967

Μέσα από την ιστορία μιας μεγαλοαστής παντρεμένης γυναίκας που βιώνει το διχασμό μιας διπλής ζωής, ο Luis Buñuel «φωτίζει» το διαφορούμενο αίνιγμα της γυναικείας σεξουαλικότητας. Η Σεβερίν (ερμηνευμένη έξοχα από την πανέμορφη Catherine Deneuve), υποδειγματική σύζυγος αλλά σεξουαλικά ψυχρή, βασανίζεται από διεστραμμένα σαδομαζοχιστικά οράματα. Όταν αρχίζει, σαν από παιχνίδι, να εκπορνεύεται σ' έναν οικο ανοχής, ανακαλύπτει όχι μόνο τη γυναικεία της φύση και τον ερωτικό πυρετό του πάθους αλλά έναν ολόκληρο κόσμο που ορίζεται από το σεξ, σε όλες του τις παρεκβάσεις και παρεκτροπές. Τα σύνορα ανάμεσα στους δύο κόσμους συγχέονται σε μια ατμόσφαιρα ονείρου, όπου οι φαντασιώσεις και οι νευρώσεις της κεντρικής ηρωίδας γίνονται πραγματικότητα, εισβάλλοντας κυριαρχικά στη ζωή της. Μ' ένα σουρεαλιστικό βλέμμα ο Buñuel, ακολουθώντας την παράδοση και συνειρμική «λογική» του ονείρου, υπονομεύει κάθε επίπεδο πραγματικότητας που διαμορφώνεται, αναδεικνύοντας με εξαιρετική διαύγεια το πολύπλοκο και θολό τοπίο του υποσυνείδητου. Ταινία που παίζει συνεχώς ανάμεσα στο είναι και το φαίνεσθαι *Η ωραία της ημέρας* αντιλείπει τη δύναμή της από την ανατρεπτική ενέργεια της σεξουαλικής φαντασίωσης.

«...Η άποψη που θεωρεί ότι η πορνεία ενυπάρχει σε κάθε γυναίκα σαν ένα είδος εσωτερικού φαντάσματος, όπως μας την παρουσιάζει ο Luis Buñuel στην ταινία του *Η ωραία της ημέρας*, το «τελικό τίμημα της κάθε γυναίκας» όπως είχε πει κάποτε ο παλιός συγγραφέας Alberto Moravia, είναι όχι μόνο υποτιμητική για την γυναίκα αλλά και εντελώς έξω από τη φύση της. Το ίδιο εσωτερικό φάντασμα προσπάθησε να δικαιολογήσει και ο David Lawrence, συγγραφέας του *Ερασιού της Λαίδης Τσάτερλι*, ο οποίος, στο προκλιτικό για την εποχή που γράφτηκε (1930) δοκίμιο του «Για την πορνογραφία και την ασέλγεια», έγραψε πως «δεν υπάρχει αυθεντική γυναίκα η οποία να μην έχει κάτι από τον πόθο της πόρνης και πως στην πόρνη βρίσκει κανείς κάτι από την γενναιοδωρία της γυναίκας».

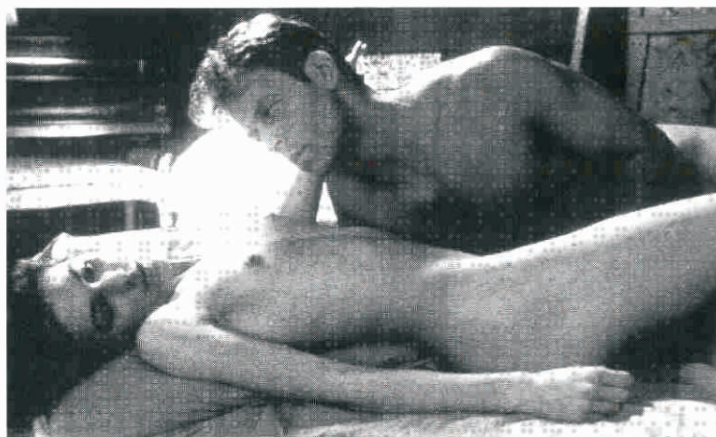
(Ε. Κορρετόπουλος, *Ο σεξουαλικός πόνθος*, Κάτοπτρο 1999)

Σαρκική εξάρτηση / Intimacy

(Γαλλία-Βρετανία-Γερμανία-Ισπανία, 2000)

Σκηνοθεσία: Patrice Chéreau. **Σενάριο:** Patrice Chéreau, βασισμένο σε δύο διηγήματα του Hanif Kureishi. **Φωτογραφία:** Eric Gautier. **Σκηνογραφία:** Hayden Griffin. **Κοστούμια:** Caroline de Vivaise. **Μουσική:** Eric Neveux. **Μοντάζ:** François Gédigier. **Ηθοποιοί:** Kerry Fox, Marc Rylance, Timothy Spall, Alastair Galbraith, Marianne Faithfull, Philippe Calvario. **Διάρκεια:** 119'. **Έγχρωμη.** **Βραβεία:** Χρυσή Άρκτος στο Φεστιβάλ Βερολίνου 2001 και Βραβείο Ερμηνείας στην Kerry Fox.

Ένας άντρας και μια γυναίκα συναντιούνται σ' ένα διαμέρισμα και κάνουν έρωτα μέσα στη σιωπή. Σεξ χωρίς τρυφερότητα, χωρίς οικειότητα, χωρίς συναίσθημα. Οι συναντήσεις επαναλαμβάνονται μια φορά την εβδομάδα, πάντα μέσα στη σιωπή και μάλιστα στο υπόγειο του σπιτιού, πάνω σε μια κουβέρτα, σχεδόν όπως τα ζώα. Η σε-

ξουαλική πράξη (οι ηθοποιοί κάνουν πραγματικό σεξ) κινηματογραφείται με έναν απίστευτο ρεαλισμό, χωρίς την παραμικρή «καλλιγραφία» ή εμπορική παραχώρηση στην πορνογραφία. Η ταινία προκαλεί δυσφορία, γίνεται απειλητική, ανησυχαστική και παραμένει ερμητική: καμμία πληροφορία ψυχολογικού ή άλλου τύπου δεν δίνεται για τους ήρωες, που παραμένουν τόσο άγνωστοι στον θεατή όσο είναι και μεταξύ τους, ενώ η κουρτίνα της σιωπής που τους καλύπτει μοιάζει αδιαπέραστη. Ξαφνικά, όταν ο άντρας αποφασίζει να ακολουθήσει τη γυναίκα αναζητώντας την ταυτότητά της, σπάζοντας έτσι τον απαράβατο κανόνα που ορίζει τη σχέση τους, η κουρτίνα σιγά σιγά σηκώνεται και φανερώνει μια υπόγεια θεατρική σκηνή, όπου διακυβεύεται το δράμα της ύπαρξης. Όταν συναντιούνται στον «έξω κόσμο» στο ασφυκτικό θεατρικό-ορχείο αντικρύζοντας ουσιαστικά για πρώτη φορά ο ένας τον άλλο με τα πραγματικά τους πρόσωπα, αρχίζει η αληθινή καθόδος προς την κόλαση. Η προστατευτική κουρτίνα της σιωπής πέφτει. Τα λόγια πληγώνουν σαν σφαίρες και οι ήρωες αποκαλύπτονται έτσι όπως είναι: δύο πληγωμένες υπάρξεις που, ζώντας σε μια κατάσταση απόλυτης ερημίας στα υπόγεια της πραγματικότητας, αναζητούν απεγνωσμένα τη διεξοδό προς την επιφάνεια, τη δίοδο προς την επικοινωνία και τη συναισθηματική ζεστασιά. Στο τέλος θα χαθούν μέσα στο πλήθος έχοντας καταφέρει να συναντηθούν πραγματικά τουλάχιστον για μία φορά. Ταινία σκληρή και δυσάρεστη, η *Σαρκική εξάρτηση*, φωτίζοντας φευγαλέα το στενό πηγάδι της ψυχής, μιλά για τον ευνουχισμό των συναισθημάτων και την εσωτερική εξορία.

«...Η στενή σχέση (intimacy) έχει ορισθεί ως «ειδικής ποιότητας συναισθηματικό πλινθίσμα ανάμεσα σε δύο ανθρώπους... ένας δεσμός στοργής... που αποτελείται από αμοιβαία φροντίδα, ευθύνη, εμπιστοσύνη, ανοικτή επικοινωνία αισθημάτων και συγκινήσεων, όπως επίσης και από την ανεπιφύλακτη ανταλλαγή πληροφοριών για σημαντικά συναισθηματικά γεγονότα». (Kaplan, 1979)

Η Kaplan πιστεύει ότι ένα ανύπαντρο άτομο που έχει προβλήματα δημιουργίας στενής σχέσης, είναι πιθανόν να έχει διαδοχικές σχέσεις, η κάθε μία από τις οποίες τελειώνει στο ίδιο σημείο πλινθίσματος, εκεί δηλαδή που το άτομο διαλύει τη σχέση, διότι η περαιτέρω εμπλοκή είναι υπερβολικά... απειλητική.»

(Keith Hawton, *Sex therapy - a practical guide*, Oxford 1985)

Romance (Γαλλία, 1998)

Σκηνοθεσία-Σενάριο: Catherine Breillat. **Φωτογραφία:** Γιώργος Αρβανίτης. **Σκηνογραφία:** Frédérique Belvaux. **Κοστούμια:** Anne Dufrost-Varenne. **Μουσική:** D. J. Valentin, Raphael Tidas. **Μοντάζ:** Agnès Guillemot. **Ηθοποιοί:** Caroline Ducey, Sagamore Stévenin, François Berléand, Rocco Siffredi, Emma Colberti. **Διάρκεια:** 95'. **Έγχρωμη.**

Η νεαρή δασκάλα του *Romance*, ανικανοποίητη σεξουαλικά από το φίλο της –παρ' όλο που τον αγαπά– στρέφεται σε άλλους άνδρες για να ικανοποιήσει τις ερωτικές της ανάγκες. Ταινία γεμάτη σεξ, το *Romance* ουσιαστικά μιλά για την απουσία και τον ευνουχισμό της ερωτικής επιθυμίας και είναι σχιζοειδής στον πυρήνα της: ανάμεσα στην αγάπη και το σεξ, στο συναίσθημα και στον πόθο, στο μυαλό και το σώμα, στην ηδονή και στην ελλειψή της, στην ερωτική επιθυμία και στην ανέφικτη πραγμάτωσή της. Η Catherine Breillat διεисθύνει ακριβώς σ' αυτό το χάσμα εξερευνώντας τα μυστήρια της γυναικείας σεξουαλικότητας και αποφεύγοντας έντεχνα παρεμβάσεις στο επίπεδο της ψυχολογίας. Το ερώτημα που τίθεται επιτακτικά είναι αν μπορεί, και με ποιον τρόπο, το γυναικείο σώμα να «αποκοπεί», να αυτονομηθεί από το μυαλό και να αναζητήσει μια «καθαρή» σωματική ηδονή χωρίς τη «μόλυνση» των συναισθημάτων.

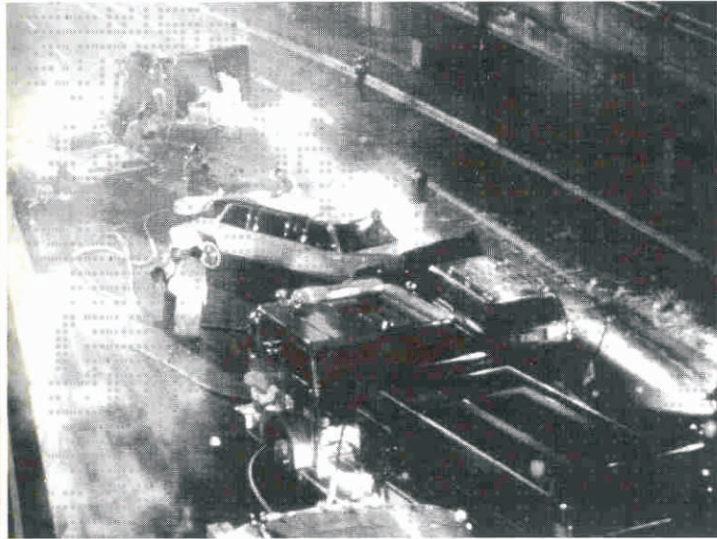
Μπορεί το αίσθημα της αγάπης να συνεχίζει να ζει, χωρίς τη σεξουαλική συνεύρεση; Τι νιώθει και τι συμβαίνει μέσα στο γυναικείο σώμα, όταν γίνεται υποχείριο σε μια τελετουργία ερωτικών διαστροφών, εκτεθειμένο και ανυπεράσπιστο πάνω στον «πάγκο του χασάπη»; Ποια είναι τα σύνορα ανάμεσα στο ερωτικό πάθος και στις σεξουαλικές διαστροφές; Οι απαντήσεις παραμένουν ένα αίνιγμα κρυμμένο στους μαϊνάνδρους που οδηγούν από την ερωτική επιθυμία στη σεξουαλική πράξη.

«...Οι γυναίκες μπορούν τώρα να μιλούν για το πύδιμα και να μην αισθάνονται υποχρεωμένες να αναφερθούν στο ειδύλλιο, ή στην δέσμευση, ή στο τι σκέπτεται εκείνος, ή στο αν υπάρχει αγάπη. Μπορείς πραγματικά να μιλάς για το σεξ, για αυτό που είναι, απλώς για την ευχαρίστηση και μόνο, για ικανοποίηση, για λίγη γοηυστική, για έναν ωραίο τρόπο για να ξυπνάς ή για ένα τρόπο που θα σε βοηθήσει να κοιμηθείς.»

(Cox S. παρουσίαση στο MTV στο βιβλίο Hickman T., *The Sexual Century*, Carlton 1999)

Crash (Καναδάς, 1996)

Σκηνοθεσία: David Cronenberg. **Σενάριο:** David Cronenberg, βασισμένο στο ομότιτλο μυθιστόρημα του James G. Ballard. **Φωτογραφία:** Peter Suschitzky. **Σκηνογραφία:** Carol Spier. **Κοστούμια:** Denise Cronenberg. **Μουσική:** Howard Shore. **Μοντάζ:** Ronald Sanders. **Ηθοποιοί:** James Spader, Deborah Hunger, Elias Koteas, Holly Hunter, Rosana Arquette, Peter MacNeil. **Διάρκεια:** 98'. Έγχρωμη.

Βασισμένο στο ομότιτλο βιβλίο του James G. Ballard, το *Crash* του David Cronenberg είναι μια «επικίνδυνη» ταινία, όπου το πάθος για την ταχύτητα «συγκρούεται» με την ερωτική επιθυμία. Τα αυτοκινητιστικά ατυχήματα που διατρέχουν σαν virus την ταινία προκαλώντας σεξουαλικά ρίγη και ερωτικούς κραδασμούς στους ακρωτηριασμένους ήρωες, παραπέμπουν σε μια διεστραμμένη όσμωση ανάμεσα στον άνθρωπο και τη μηχανή, που βρίσκεται στον πυρήνα του βιβλίου του Ballard. Ο ερωτισμός συνυπάρχει με τον θάνατο, η ηδονή αντλείται από τον πόνο, και το αυτοκίνητο, αντικείμενο-φετίχ του τεχνολογικού πολιτισμού, μετατρέπεται σε

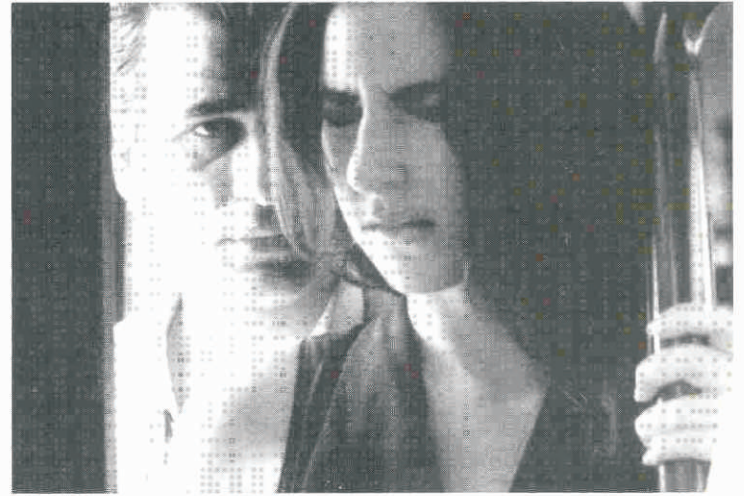
σεξουαλικό όργανο. Ο ίλιγγος της ταχύτητας και της επικείμενης σύγκρουσης, απελευθερώνει κάθε είδους σεξουαλική φαντασίωση, εκλύοντας ένα πεδίο ερωτικής ενέργειας, που μοιάζει να ξεπηδά από τις σελίδες του George Bataille. Ταινία που τρέχει στην πίστα του, έρωτα και του θανάτου, με αποκαλυπτικό βλέμμα και προφητική διάσταση, το *Crash* είναι ένας σκληροπυρηνικός ηθικός μύθος, γεμάτος κομματιασμένες λαμαρίνες και τσοκισμένα σώματα, για μια εποχή χωρίς ηθική και μύθους και κουβαλά τη δηλητηριώδη ομορφιά ενός άνθους του κακού.

«...Το σεξ έχει γίνει τόσο ρουτίνα που μερικές ταινίες ξεπερνούν το φυσιολογικό για να συγκινηθούν, όπως το *Crash*».

(Hickman T., *The Sexual Century*, Carlton 1999)

Μη μου άπτου (Ελλάδα, 1996)

Σκηνοθεσία-Σενάριο: Δημήτρης Γιατζουτζάκης. **Φωτογραφία:** Γιάννης Δασκαλοθανάσης. **Σκηνογραφία:** Τότα Πρίτσα. **Μουσική:** Νίκος Μαμαγκάκης. **Μοντάζ:** Ιωάννα Σηλιοπούλου. **Ηθοποιοί:** Γιώργος Νινιός, Ελένη Γκασούκα, Ράνια Σχιζα, Πασχάλης Τσαρουχάς, Κώστας Σφήκας, Μαρία Κυριακή, Ταύγετη, Κώστας Καφασής. **Διάρκεια:** 96'. Έγχρωμη. **Βραβεία:** Βραβείο Μοντάζ στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης 1996, Βραβείο Τεχνικών Επιτευξων και Τιμητική Διάκριση στα Κρατικά Βραβεία Ποιότητας 1996.

Η ταινία του Γιατζουτζάκη δίνει στον ερωτικό πόθο ένα... όχημα, που δεν είναι άλλο από τα λεωφορεία και τα τρόλεϊ της Αθήνας, χώρο δράσης του Βούλη, αδιόρθωτου εραστή, ο οποίος έχει αναγάγει το πάθος του σε τέχνη και φιλοσοφία. Ο Βούλης έχει εγκαταλείψει σύζυγο και παιδί, για να αφοσιωθεί ολοκληρωτικά στο καθημερινό κυνήγι του άλλου φύλου στις αστικές συγκοινωνίες, πιστεύοντας ότι ασκεί μια ευεργετική ασχολία, μια και, κατά τη γνώμη του, κάθε γυναίκα περιμένει το χέρι που θα τη χαϊδέψει: ως τη στιγμή που μια σιωπηλή, μυστηριώδης γυναίκα, η οποία τον παρακολουθεί από καιρό, του το ανταποδίδει με το ίδιο νόμισμα. Ο Βούλης από θύτης γίνεται «θύμα», και ξαφνικά χάνει το ενδιαφέρον του για τις 950.000 γυναίκες που κυκλοφορούν καθημερινά με τις αστικές συγκοινωνίες: πολύ απλά γιατί ερωτεύεται. Η ταινία μας δείχνει δύο ήρωες που εκφράζονται ερωτικά μέσα από το βλέμμα και το άγγιγμα, μένοντας πεισματικά σιωπηλοί σε μια ιδιαίτερα βουερή πόλη.

«...Χαρακτηριστικά, η ερασιμότητα λαμβάνει χώρα σε μέρη μη κλίσης, όπως στο μετρό, και επιλέγεται ένα συγκεκριμένο όχημα, συνήθως τον αντίθετον φύλου. Το άτομο τριβεί τη γεννητική του περιοχή στους μισούς του άλλου ατόμου ή μπορεί να αγγίξει με τα χέρια του.

Ο παραβάτης επιτυγχάνει σεξουαλική διέγερση από αυτήν την δραστηριότητα κατ' εξακολούθηση, και αυτή είναι η κύρια πηγή σεξουαλικού ερεθισμού, παρόλο που συχνά παρατηρούνται στο ίδιο άτομο και άλλες παραφιλίες. Συνήθως η διαταραχή αναφέρεται σε ηλικίες από 15 ως 25 ετών αλλά την έχουμε δει επίσης συχνά σε μεγαλύτερα, ντροπαλά άτομα, με ψυχολογικές αναστολές.»

(Brockman B, Buglass R., στο *Sexual Deviation* 3rd ed, Rosen I. editor, Oxford 1996)

Κείμενα ταινιών: Θωμάς Ανταράς
Επιμέλεια-απόδοση σχολίων: Λορέας Αθανασοπούλου,
ψυχίατρος-σεξολόγος. ΚΕΣΑΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΒΟΛΩΝ

24-30 Μαΐου 2002
Αίθουσα ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ

Παρασκευή 24/5

- 21:00 *Boys don't cry*
της Kimberly Peirce114'
- 23:00 *Lolita (Λολίτα)*
του Stanley Kubrick124'

Σάββατο 25/5

- 21:00 *Belle du jour (Η ωραία της ημέρας)*
του Luis Buñuel100'
- 23:00 *Intimacy (Σαρκική εξάρτηση)*
του Patrice Chéreau120'

Κυριακή 26/5

- 21:00 *Romance*
της Catherine Breillat95'
- 23:00 *Crash*
του David Cronenberg103'

Δευτέρα 27/5

- 21:00 *Μη μου άπτου*
του Δημήτρη Γιατζουτζάκη96'
- 23:00 *Boys don't cry*
της Kimberly Peirce102'

Τρίτη 28/5

- 20:30 *Belle du jour (Η ωραία της ημέρας)*
του Luis Buñuel100'
- 22:30 «Περί έρωτος...»

Τετάρτη 29/5

- 21:00 *Intimacy (Σαρκική εξάρτηση)*
του Patrice Chéreau120'
- 23:00 *Romance*
της Catherine Breillat95'

Πέμπτη 30/5

- 21:00 *Crash*
του David Cronenberg103'
- 23:00 *Μη μου άπτου*
του Δημήτρη Γιατζουτζάκη96'

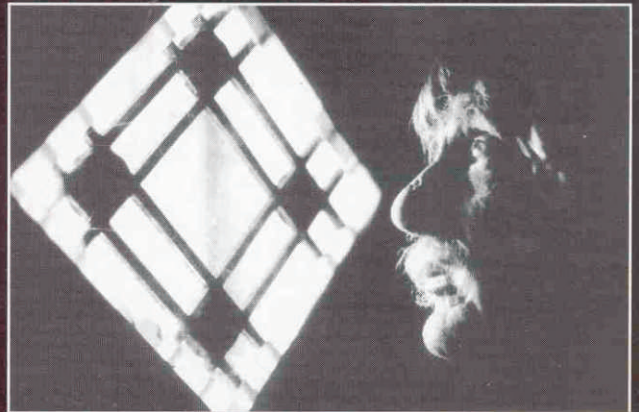
ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Πηνελόπη Μασούρη

Έκθεση φωτογραφίας
«Πορτρέτα ηθοποιών
του ελληνικού κινηματογράφου»

24-30 Μαΐου 2002

4ος και 5ος όροφος, ΟΛΥΜΠΙΟΝ

Η έκθεση περιλαμβάνει πορτρέτα ηθοποιών που χάραξαν την ιστορία του ελληνικού σινεμά, από την ασπρόμαυρη εποχή του, και απεικονίζονται όπως είναι σήμερα. Οι φωτογραφίες περιλαμβάνονται στο λεύκωμα της Πηνελόπης Μασούρη *Σχεδόν ανεπαισθήτως τον βίον συμπληρούσα*, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Αιγόκερως.

*Κάθομαι και ρεμβάζω. Επιθυμίες κ' αισθήσεις
εκόμισα εις την Τέχνην - κάτι μισοειδωμένα,
πρόσωπα ή γραμμές· ερώτων ατελών
κάτι αβέβαιες μνήμες. Ας αφενθό σ' αυτήν.
Ξέρει να σχηματίσει Μορφήν της Καλλονής·
σχεδόν ανεπαισθήτως τον βίον συμπληρούσα,
συνδράζουσα εντυπώσει, συνδράζουσα τες μέρες.*

Κ.Π. Καβάφης

«Περί έρωτος...»

Τρίτη 28 Μαΐου 2002, 22:30

Μετά την προβολή της ταινίας *Η ωραία της ημέρας (Belle du jour)* του Luis Buñuel, θα ακολουθήσει συζήτηση με τη συμμετοχή των:

- Έρση Σωτηροπούλου, συγγραφέας
- Ρίκα Βαγιάνη, δημοσιογράφος
- Γρηγόρης Βαλλιανάτος, δημοσιογράφος
- Κώστας Αρώνης, αρχιτέκτων-ζωγράφος

Ο έρωτας είναι ένα από τα πεδία ορισμού της ανθρώπινης ύπαρξης: το ερωτικό πάθος και η ερωτική προδοσία, η ερωτική αντιζηλία και η ερωτική προσμονή, η ερωτική διαστροφή και η ερωτική φαντασίωση... Αυτό το ατέρμονο ερωτικό γαϊτανάκι είναι ένας κοινός κινηματογραφικός τόπος και ταυτόχρονα, ένας από τους πιο ισχυρούς μυθοπλαστικούς κόμβους της 7ης τέχνης. Κοινός παρονομαστής παντού και πάντα η φυσική συνεύρεση, η σεξουαλική επαφή.

Από τα πρώτα mutoscopes με τις διαδοχικές «κινούμενες» φωτογραφίες και τα peepshow machines έγινε φανερό πως το (ανδρικό τουλάχιστον) κοινό ενδιαφερόταν ιδιαίτερα για σέξι θεάματα σε εποχές που οι ανάγκες και οι επιθυμίες ήταν απροσδιόριστες. Ο κινηματογράφος εξερεύνησε την ανθρώπινη ερωτική περιπέτεια είτε εμπορευματοποιώντας την για λόγους κατανάλωσης (με ακραίο σύννορο οφθαλμολαγνείας την πορνογραφία) είτε την ενέταξε με έναν λειτουργικό και οργανικό τρόπο στις μυθοπλασίες του, αναζητώντας στους σκοτεινούς λαβύρινθους της libido τα κίνητρα της, όχι συχνά, παρεκκλίνουσας ερωτικής συμπεριφοράς των ηρώων του.

Η επιθυμία ερωτικής κατάκτησης αλλά και κατοχής του άλλου, είτε ως αναζήτηση μιας χαμένης αρμονίας είτε ως βίαιη εκδήλωση ενός ενστίκτου, κορυφώνεται στη σεξουαλική πράξη. Και αυτή, πολλές φορές αποκομμένη από το συναίσθημα, επικυρώνει ή ακυρώνει την προσωπικότητά και αναδεικνύει το σεξουαλικό πρόβλημα, που ούτως ή άλλως υπάρχει.

Το κινηματογραφικό αφιέρωμα πραγματοποιείται για δεύτερη χρονιά σε μια προσπάθεια ευαισθητοποίησης σε θέματα έρωτα, σχέσεων, σεξουαλικής υγείας και συμπεριφοράς. Μέσα από ταινίες που πραγματεύονται ένα θέμα συχνά ταμπού, σε μια κοινωνία σεξουαλικών μύθων, ελπίζουμε να δώσει άλλη διάσταση σε αυτό που ονομάζουμε αλληλεπίδραση της τέχνης με την κοινωνία.

Δ. Χατζηχρήστου

Επίκουρος Καθηγητής Α.Π.Θ.

Επιστημονικός Υπεύθυνος ΚΕΣΑΥ

Το ΚΕΝΤΡΟ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ Α.Π.Θ. με... λίγα λόγια

Το Κέντρο Σεξουαλικής και Αναπαραγωγικής Υγείας (ΚΕΣΑΥ) ιδρύθηκε πριν από 3 χρόνια από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Πρόκειται για ένα μη κερδοσκοπικό εθνικό κέντρο (καλύπτει όλη την χώρα), που έχει σκοπό την ανάπτυξη δραστηριοτήτων και υπηρεσιών για την προαγωγή της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας των πολιτών.

Παράλληλα, αποτελεί το ελληνικό γραφείο της *Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για τις Σεξουαλικές Δυσλειτουργίες (European Alliance for Sexual Dysfunction, ESDA)*, μίας κοινής ευρωπαϊκής προσπάθειας από 11 χώρες.

Για δεύτερη χρονιά φέτος, στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας και με την πολύτιμη συμπαράσταση του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, αποφασίσαμε να διοργανώσουμε το αφιέρωμα «Sex, προβλήματα και σινεμά II» με σκοπό τη διατήρηση της άμεσης επαφής μας με τους πολίτες της Θεσσαλονίκης.

• Ποιος ο λόγος ύπαρξης του ΚΕΝΤΡΟΥ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΚΕ.Σ.Α.Υ.);

Το ΚΕΣΑΥ έρχεται να καλύψει ένα σημαντικό κενό στις δημόσιες υπηρεσίες παροχής υγείας, αφού η χώρα μας στερείται παντελώς οποιασδήποτε υπηρεσίας παροχής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού σε θέματα σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας.

Τα θέματα αυτά είναι κοινωνικά ιδιαίτερα σημαντικά, αφού έχουν αρνητικές επιπτώσεις όχι μόνο στη ζωή των ατόμων που αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα, αλλά και στις οικογένειές τους. Το γεγονός αυτό ώθησε και την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (World Health Organization) να τα χαρακτηρίσει *μειζώνα ιατρικά προβλήματα*.

Η τριετής δραστηριότητα του ΚΕΣΑΥ κατοχύρωσε τον σημαντικό ρόλο του, αφού ανέπτυξε πολυεπίπεδα προγράμματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης τόσο για ιατρούς, νοσηλευτές και φορείς υγείας, όσο και για ειδικές ομάδες ατόμων (όπως οι σύλλογοι ασθενών), και ακόμη προγράμματα σεξουαλικής αγωγής σε σχολεία.

Επίσης η ανοιχτή τηλεφωνική γραμμή του κέντρου, η οποία έχει δεχτεί περισσότερες από 10.000 κλήσεις μέχρι σήμερα, από κάθε γωνιά της χώρας, έγινε αποδεκτή πλέον από τον κόσμο, ως μία ανώνυμη γραμμή επικοινωνίας για κάθε ενδιαφερόμενο, που ζητά ενημέρωση για οποιοδήποτε θέμα αφορά τη σεξουαλική λειτουργία.

• Γιατί μια ανοιχτή τηλεφωνική γραμμή επικοινωνίας;

Σαν βασικό μέσο επικοινωνίας επιλέχθηκε η ανοιχτή τηλεφωνική γραμμή (0310 999 099) ως ο πλέον διακριτικός, ανώνυμος και εύκολα προσβάσιμος τρόπος πληροφόρησης, για όλους τους Έλληνες και Ελληνίδες, σε ένα τόσο προσωπικό και συναισθηματικά φορτισμένο θέμα.

Οι ανοιχτές γραμμές έχουν καθιερωθεί παγκόσμια για να προσφέρουν έναν εμπιστευτικό διάλογο επικοινωνίας, μια φιλική και επιστημονικά υπεύθυνη φωνή, τόσο στους ίδιους τους πάσχοντες, όσο και στις οικογένειές τους.

• Μπορούν όσοι αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα να βρουν θεραπεία μέσα από την γραμμή;

Όχι. Μέσα από τη γραμμή δεν γίνεται διάγνωση. Μοναδικός σκοπός είναι η έγκαιρη και αντικειμενική ενημέρωση πάνω στο πρόβλημα, η οποία παρέχεται ανώνυμα, με επαγγελματικό και κυρίως υποστηρικτικό τρόπο, από το ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό του Κέντρου.

• Πώς μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να επικοινωνήσουν με το Κέντρο;

Για να είναι δυνατή η ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων, πανελλαδικά, έχει αναπτυχθεί πλήρης δίκτυο επικοινωνίας με:

1. **Ανώνυμη γραμμή επικοινωνίας (0310 999 099),**

2. **Fax (031 263 939),**

3. **Ηλ. ταχυδρομείο (e-mail: sdrc@med.auth.gr) και ειδική σελίδα στο διαδίκτυο (www.med.auth.gr/depts/sexhealth/gr).**

Σήμερα το Κέντρο έχει ως κύριους άξονες δραστηριοτήτων:

α) την ανάπτυξη προγραμμάτων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του κοινού (*Κέντρο Αναφοράς Σεξουαλικών Δυσλειτουργιών (Κ.Α.Σ.Δ.)*)

β) την ανάπτυξη εκπαιδευτικού προγράμματος για επιστήμονες και κοινωνικές ομάδες πάνω σε θέματα ανθρώπινης σεξουαλικότητας (*Εκπαιδευτικό Κέντρο*), και

γ) την προαγωγή της βασικής και κλινικής έρευνας σε θέματα σεξουαλικής λειτουργίας και δυσλειτουργίας (*Εργαστήριο Έρευνας του Γεννητικού Συστήματος*).